

اطلاعیه آغاز دوره معاملاتی قرارداد آتی بر روی سهام شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی (شتا) با سررسید شهریورماه ۱۴۰۲ در بازار مشتقه بورس اوراق بهادار تهران

به اطلاع کلیه فعالان محترم بازار سرمایه می‌رساند، دوره معاملاتی قرارداد آتی سهام شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی (شتا) با سررسید شهریورماه ۱۴۰۲، از روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۳۱ در بازار مشتقه بورس اوراق بهادار تهران آغاز می‌شود.

معاملات مربوط به قراردادهای آتی صرفاً به صورت برخط بوده و به شرط کفایت وجوه تضمین، برای تمامی فعالان بازار سرمایه از طریق کارگزاریانی که مجوز معاملات برخط در این بازار را دارا باشند، امکان‌پذیر می‌باشد.

بورس اوراق بهادار تهران
(تکرت سامی عام)

مدیریت ابزارهای نوین مالی

MN-FO-23-01

شماره: ۱۸۱/۱۳۲۰۰۸

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۳/۲۸

بسمه تعالی

اطلاعات مربوط به نماد قرارداد آتی سهام شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی (شستا) با سررسید شهریورماه ۱۴۰۲، به شرح جدول زیر است:

مشخصات قرارداد آتی		
دارایی پایه	سهام شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی (شستا)	
نماد معاملاتی قرارداد آتی	جستا۰۶	
نام قرارداد	آتی شستا-۱۴۰۲/۰۶/۰۷	
ماه قرارداد	شهریورماه ۱۴۰۲	
اندازه قرارداد (سهام)	۱۰۰۰	
دامنه نوسان	۱۰٪	
دوره معاملاتی	۱۴۰۲/۰۳/۳۱ تا ۱۴۰۲/۰۶/۰۷	
روزها و ساعات معاملاتی	شنبه تا چهارشنبه (به جز تعطیلات رسمی)، از ساعت ۸:۴۵ تا ساعت ۱۲:۳۰	
محدودیت‌های معاملاتی	حداقل مقدار هر سفارش (قرارداد)	۱
	حداکثر مقدار هر سفارش (قرارداد)	۱۰۰۰
	حداقل تغییر قیمت هر سفارش (ریال)	۱
	کوچکترین ضرب هر سفارش (واحد)	۱
سقف تعداد موقعیت‌ها (قرارداد)	بازار	۵۰,۰۰۰,۰۰۰
	کارگزار	۱۲,۰۰۰,۰۰۰
	شخص حقوقی	۱,۰۰۰,۰۰۰
	شخص حقیقی	۱۰۰,۰۰۰
واحد پولی قیمت	ریال	
پارامترهای وجوه تضمین (به ازای هر قرارداد)	وجه تضمین اولیه (ریال)	۲۵٪ ارزش سفارش
	وجه تضمین لازم (ریال)	۲۵٪ ارزش بازار قرارداد
	حداقل وجه تضمین (ریال)	۵۰٪ وجه تضمین لازم
	ضریب گرد کردن	۱۰,۰۰۰ ریال
سقف وثیقه قابل دریافت از مشتری	در اختیار کارگزار	
نحوه تعیین قیمت مبنای دارایی پایه	قیمت پایانی نماد سهام مربوطه	
تسویه روزانه	T+1	
تسویه نهایی	T+2	
نوع تسویه در سررسید	تسویه فیزیکی، تسویه نقدی در صورت توافق طرفین	
امکان تسویه نقدی به کسری از اندازه قرارداد	وجود ندارد.	
روش تخصیص	تسهیم به نسبت	
زمان بندی فرآیند تسویه نهایی	روز تعیین اولویت نوع تسویه	سررسید
	زمان تسویه نقدی	سررسید
	زمان تسویه فیزیکی	سررسید

نکات مهم در خصوص بازار قراردادهای آتی سهام به شرح زیر است:

❖ ورود به بازار و ثبت سفارش

- ۱) همه مشتریان به منظور فعالیت در بازار قراردادهای آتی باید فرم بیانیه ریسک و قرارداد فی‌مابین مشتری و کارگزار را نزد کارگزار تایید نمایند.
- ۲) با توجه به ذکر انواع سفارش و اعتبار آن در «دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران، مصوب هیئت‌مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار»، در بازار قراردادهای آتی، امکان ارسال سفارش صرفاً با اعتبار زمانی روز وجود دارد.
- ۳) اجرای سفارش‌های ثبت‌شده در سامانه معاملاتی بر اساس اولویت قیمت و در صورت برابری قیمت‌ها، بر اساس اولویت زمانی ثبت سفارش انجام می‌شود.
- ۴) اخذ موقعیت باز در بازار قراردادهای آتی با استفاده از اعتبار امکان‌پذیر نمی‌باشد.
- ۵) دامنه نوسان در اولین روز معاملاتی در مرحله پیش‌گشایش اعمال نمی‌شود و پس از کشف قیمت، برابر با دامنه نوسان نماد قرارداد آتی مربوطه خواهد بود.
- ۶) در صورتی که تغییر قیمت مبنای دارایی پایه موضوع قرارداد آتی در بازار نقد به هر دلیلی، بیش از دامنه نوسان عادی بازار نقد باشد، دامنه نوسان قرارداد آتی مذکور به تشخیص بورس افزایش می‌یابد.
- ۷) توقف و بازگشایی نمادهای معاملاتی قراردادهای آتی، به‌طور همزمان با توقف و بازگشایی دارایی پایه در بازار نقد و به یک روش انجام می‌شود.
- ۸) فرمول گرد کردن وجوه تضمین به صورت زیر است ([] : تابع جزء صحیح):

$$\text{ضریب گرد کردن} \times \left(\left[\frac{\text{وجه تضمین}^*}{\text{ضریب گرد کردن}} \right] + 1 \right) = \text{وجه تضمین نهایی}^{**}$$

* وجه تضمین (اولیه یا لازم) به ازای هر قرارداد که مطابق جدول مشخصات قرارداد محاسبه می‌شود.

** مبلغ وجه تضمین نهایی به ازای هر قرارداد که باید در حساب مشتری مسدود شود.

- ۹) چنانچه در طول دوره معاملاتی قرارداد آتی سهام، سهم پایه مشمول اقدام شرکتی از نوع سود نقدی و افزایش سرمایه شود، آخرین قیمت تسویه روزانه تعدیل‌شده و اندازه تعدیل‌شده قرارداد آتی حسب مورد مطابق بندهای ۱ و ۲ ماده سی‌وسه «دستورالعمل معاملات قرارداد آتی در بورس اوراق بهادار تهران» تعدیل خواهد شد.

❖ تسویه و پایاپای روزانه

۱۰) مطابق با تبصره ۱ ماده ۳۰ دستورالعمل معاملات قرارداد آتی در بورس اوراق بهادار تهران، قیمت تسویه روزانه برابر با میانگین معاملات کل روز در نظر گرفته شده است. اگر در یک روز معاملاتی، معامله‌ای انجام نشود، قیمت استخراجی از سفارش‌های خرید و فروش به عنوان قیمت تسویه روزانه در نظر گرفته می‌شود. نحوه محاسبات این بند به شرح زیر است:

الف) فقط سفارش خرید وجود داشته باشد: بیشینه مقدار قیمت نظری و بهترین قیمت مظنه خرید؛

ب) فقط سفارش فروش وجود داشته باشد: کمینه مقدار قیمت نظری و بهترین قیمت مظنه فروش؛

ج) هم سفارش خرید و هم فروش وجود داشته باشد: میانگین حسابی بهترین قیمت مظنه‌های خرید و فروش؛

و) اگر تعیین قیمت تسویه روزانه به هیچکدام از روشهای فوق امکانپذیر نباشد یا قیمت تسویه روزانه به

تشخیص بورس منصفانه نباشد، قیمت تسویه روزانه قرارداد آتی بر اساس روش نظری محاسبه می‌شود.

روش محاسبه قیمت نظری قراردادهای آتی توسط بورس به شرح زیر است:

$$FV_t = CP_t \times e^{(i \times \frac{T-t}{n})}$$

CP_t قیمت مبنای دارایی پایه در زمان t

i نرخ بازدهی بدون ریسک معادل (۲۳٪)

$T - t$ تعداد روزهای باقیمانده تا سررسید قرارداد آتی (T)

n تعداد روزهای سال جاری

FV_t ارزش برآوردشده دارایی پایه قرارداد آتی برای سررسید قرارداد آتی، در زمان t

ه) چنانچه قیمت تسویه روزانه محاسبه‌شده در بند (و)، در دامنه نوسان مجاز آن روز معاملاتی قرار نداشته‌باشد، قیمت محاسبه‌شده به نزدیک‌ترین کران دامنه نوسان مجاز همان روز معاملاتی گرد می‌شود.

(۱) سود یا زیان هر یک از دارندگان موقعیت باز در بازار قراردادهای آتی در پایان جلسه معاملاتی و پس از اعلام قیمت تسویه روزانه توسط بورس، به روش زیر محاسبه می‌شود:

(الف) در مورد موقعیت‌های باز منتقل شده از روز قبل، تفاوت ارزش بازار قرارداد آتی در روز معاملاتی جاری با ارزش بازار قرارداد آتی در روز معاملاتی قبل، محاسبه می‌شود؛

(ب) در مورد موقعیت‌های باز ایجاد شده در روز جاری، تفاوت ارزش بازار قرارداد آتی در روز معاملاتی جاری با ارزش معامله محاسبه می‌شود.

(ت) به میزان جمع ارقام موضوع بندهای (الف) و (ب)، حساب دارندگان موقعیت‌های باز تعدیل می‌شود.

❖ بازار جبرانی

در شرایط خاص و در صورتی که در ۳۰ دقیقه پایانی هر جلسه معاملاتی، سفارشات خرید در بالاترین قیمت مجاز و یا سفارشات فروش در پایین‌ترین قیمت مجاز روزانه وجود داشته باشد، در صورت تشخیص واحد مربوطه در بورس، زمان انجام معاملات به شرح جدول زیر به مدت ۳۰ دقیقه تمدید خواهد شد.

اقدام	از	تا
سفارش‌گیری	۱۳	۱۳:۰۵
حراج تک قیمتی	۱۳:۰۵	
حراج پیوسته	۱۳:۰۵	۱۳:۳۰

شرایط معاملات در این زمان به شرح زیر خواهد بود:

- دامنه نوسان به ۱.۵ برابر دامنه نوسان عادی افزایش خواهد یافت.
- در مدت زمان تمدید بازار، محدودیت دسترسی اشخاص به ثبت سفارش به شرح جدول زیر است:

محدودیت	علت تمدید بازار
عدم امکان ثبت موقعیت خرید فزاینده برای تمامی سرمایه‌گذاران	وجود سفارشات خرید در بالاترین قیمت مجاز روزانه
عدم امکان ثبت موقعیت فروش فزاینده برای تمامی سرمایه‌گذاران	وجود سفارشات فروش در پایین‌ترین قیمت مجاز روزانه

- معاملات انجام شده در بازه زمانی تمدید بازار در قیمت تسویه روزانه لحاظ نخواهد شد.

❖ تسویه نهایی

۱۲) تسویه نهایی قرارداد آتی به دو روش نقدی یا فیزیکی می‌باشد:

تسویه نقدی: مابه‌التفاوت قیمت مبنای دارایی پایه و قیمت تسویه روزانه قرارداد آتی در زمان تسویه نقدی، از حساب عملیاتی شخصی که موقعیتش در زیان است، به حساب عملیاتی طرف مقابل منتقل می‌شود.
تسویه فیزیکی: در تسویه فیزیکی، خریدار مستلزم تأمین ارزش بازار قرارداد آتی و فروشنده مستلزم تأمین دارایی پایه متناسب با موقعیت‌های باز در کد مالکیت خود بوده و اتاق پایاپای، ارزش قرارداد و دارایی پایه را بین طرفین جابجا می‌کند.

۱۳) تمامی دارندگان موقعیت باز اعم از خرید و فروش باید در زمان تعیین اولویت نوع تسویه و در مهلت مقرر در مشخصات قرارداد، اولویت خود برای تسویه فیزیکی یا تسویه نقدی را به همراه موارد زیر به کارگزار مربوطه اعلام کنند:

- اعلام تعداد موقعیت‌های باز برای تسویه فیزیکی یا تسویه نقدی؛
- اعلام موافقت با تسویه نقدی به کسری از اندازه قرارداد، حسب اعلام در مشخصات قرارداد.

۱۴) در صورت عدم اعلام نوع تسویه توسط مشتری، نوع تسویه توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، به صورت نقدی تعیین می‌شود.

۱۵) آن دسته از موقعیت‌های باز با اولویت تسویه نقدی که امکان تسویه نقدی ندارند، مشمول تسویه فیزیکی می‌شوند.

۱۶) در زمان تسویه نقدی، آن دسته از دارندگان موقعیت‌های باز که نوع تسویه آنها، نقدی تعیین شده است، حسب مورد باید ارزش مابه‌التفاوت آخرین قیمت تسویه روزانه اعلامی و قیمت مبنای دارایی پایه به‌علاوه هزینه‌های تسویه نهایی را پرداخت نمایند.

۱۷) انجام فرآیند تسویه فیزیکی قرارداد آتی برای دارنده موقعیت باز خرید، مستلزم تأمین ارزش بازار قرارداد آتی به‌علاوه هزینه‌های تسویه نهایی و برای دارنده موقعیت باز فروش، مستلزم وجود دارایی پایه متناسب با موقعیت‌های باز در کد مالکیت دارنده موقعیت باز فروش به‌علاوه هزینه‌های تسویه نهایی، در زمان مشخص شده در مشخصات قرارداد می‌باشد.

بورس اوراق بهادار تهران
(سکرت سهامی عام)

MN-FO-23-01

شماره: ۱۸۱/۱۳۲۰۰۸

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۳/۲۸

بسمه تعالی

مدیریت ابزارهای نوین مالی

۱۸) اگر در زمان تسویه فیزیکی، هر یک از حالت‌های زیر روی دهد، قرارداد آتی قابل تسویه فیزیکی نبوده و نکول در ایفای تعهدات محسوب می‌شود. لذا قرارداد به صورت نقدی تسویه شده و طرف نکول کننده ملزم به پرداخت خسارات تعیین شده در مشخصات قرارداد به طرف مقابل می‌باشد:

- **نکول دارنده موقعیت باز خرید:** کل مبلغ ارزش قرارداد بر حسب قیمت تسویه روزانه زمان تسویه فیزیکی در حساب عملیاتی دارنده موقعیت باز خرید وجود نداشته باشد؛

- **نکول دارنده موقعیت باز فروش:** تمام یا بخشی از دارایی پایه موضوع قرارداد تعهدشده در کد مالکیت دارنده موقعیت باز فروش وجود نداشته باشد.

۱۹) چنانچه در سررسید قرارداد آتی، دارایی پایه موضوع قرارداد، فریز، مسدود، توقیف و یا توثیق باشد، امکان نقل و انتقال دارایی وجود نداشته و دارایی پایه مذکور قابل استفاده در تسویه فیزیکی نخواهد بود.

۲۰) در صورت توقف نماد معاملاتی دارایی پایه در زمان تسویه نقدی یا تسویه فیزیکی، تسویه نهایی قرارداد آتی به روش زیر صورت می‌گیرد:

الف) در زمان تسویه نقدی، بر اساس آخرین قیمت تسویه روزانه، تسویه نقدی می‌شود.

ب) در زمان تسویه فیزیکی، برای قراردادهای آتی‌ای که دارندگان موقعیت باز خرید، ارزش بازار آن قراردادهای را تأمین نموده و دارندگان موقعیت باز فروش نیز دارایی پایه موضوع قرارداد را در کد مالکیتی خود دارا باشند، بر اساس روش تخصیص اعلامی در مشخصات قرارداد، تسویه به صورت فیزیکی انجام شده و مابقی موقعیت‌های تخصیص یافته بر اساس آخرین قیمت مبنای دارایی پایه در زمان تسویه فیزیکی، تسویه نقدی می‌شود.

۲۱) در صورتی که پس از تسویه فیزیکی، میزان مالکیت دارنده دارایی پایه از سقف‌های مجاز تعیین شده در آن دارایی پایه بیشتر گردد، دارنده موظف به عرضه مازاد ایجادشده به علت تسویه فیزیکی، در مهلت تعیین شده توسط بورس می‌باشد.

۲۲) هزینه‌های معاملاتی بازار قراردادهای آتی (کارمزد معاملاتی و کارمزد اعمال) مطابق با مصوبات سازمان بورس و اوراق بهادار می‌باشد.

۲۳) فروشنده قرارداد آتی در صورت تسویه فیزیکی، ملزم به پرداخت مالیات مقطوعی، مطابق با قوانین و مقررات مربوطه خواهد بود.

۲۴) جریمه نکول برابر با یک‌دهم درصد (۰/۱٪) ارزش بازار قرارداد بر حسب قیمت تسویه روزانه در زمان تسویه فیزیکی می‌باشد:

MN-FO-23-01

شماره: ۱۸۱/۱۳۳۰۰۸

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۳/۲۸

بسمه تعالی

بورس اوراق بهادار تهران
(تکرت سهامی عام)

مدیریت ابزارهای نوین مالی

تعداد موقعیت‌های باز نکول کرده \times اندازه قرارداد \times قیمت تسویه روزانه $\times 0.001$

سرمایه‌گذاران محترم می‌توانند برای کسب اطلاعات بیشتر به «دستورالعمل معاملات قرارداد آتی در بورس اوراق بهادار تهران، مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۱۶ هیئت‌مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار» و سایت رسمی بورس تهران به نشانی www.tse.ir مراجعه نمایند.

وحید مظهری‌نیا
مدیر عملیات بازار ابزارهای نوین مالی